

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, στην από 08-04-2022 συνεδρίασή της, συζήτησε το θέμα της υποχρέωσης των Τμημάτων της Σχολής μας να καταχωρήσουν δεδομένα στο πληροφοριακό σύστημα της ΕΘΑΑΕ. Εκφράζει τον έντονο προβληματισμό της σχετικά με την επιλογή της αποτίμησης των ερευνητικών δημοσιεύσεων των μελών της Σχολής υπό τον αποκλειστικό όρο της πιστοποίησης σύμφωνα με τη βάση δεδομένων Scopus. Είναι γνωστό πως η συγκεκριμένη διεθνής βάση εστιάζει σε αγγλόφωνα επιστημονικά περιοδικά, δεν περιλαμβάνει στα ευρετήριά της διεθνή περιοδικά εγνωσμένου κύρους που εκδίδονται σε άλλες γλώσσες, ενώ υστερεί συντριπτικά στα πεδία των ανθρωπιστικών επιστημών. Επίσης η συγκεκριμένη βάση δεν ευρετηριάζει τα ελληνικά επιστημονικά περιοδικά, ούτε επιστημονικές εκδόσεις στα ελληνικά, πρακτικά συνεδρίων, κεφάλαια βιβλίων και διεθνών συλλογικών τόμων με κριτές, ή μονογραφίες, τα οποία αποτελούν σημαντικούς συγγραφικούς τόπους μεγάλου μέρους της ποιοτικής έρευνας που διεξάγεται στους κλάδους των ανθρωπιστικών επιστημών.

Όπως είναι ευρέως γνωστό, η ποσοτική αποτίμηση του ερευνητικού έργου μέσω δεικτών αποτελεί μεν σημαντικό μέσο για τη μέτρηση των ερευνητικών επιδόσεων των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, αλλά οι μετρήσεις δεν μπορούν να ακολουθούν ένα ενιαίο μοντέλο, ούτε, ιδιαιτέρως, ένα ενιαίο κριτήριο αναφορών, κοινό για όλες τις επιστήμες. Η μορφή δημόσιας λογοδοσίας και τα συστήματα ελέγχου ποιότητας του παραγόμενου έργου επιβάλλεται να συνάδουν με τον χαρακτήρα της έρευνας που αποτιμάται. Η υιοθέτηση ενός γενικού δείκτη μέσω της υποχρεωτικής επιλογής μιας ενιαίας πλατφόρμας αναφορών για όλο το φάσμα των θεματικών επιστημονικών περιοχών προκαλεί μια άστοχη και παραπλανητική αποτύπωση της ποιότητας του παραγόμενου έργου, η οποία δεν συνυπολογίζει την ποικιλομορφία και τη συνθετότητα της ερευνητικής παραγωγής, και ειδικότερα δεν ανταποκρίνεται στην πραγματική επίδοση των επιμέρους κλάδων των ανθρωπιστικών επιστημών.

Ερευνητικές δημοσιεύσεις μελών της Σχολής μας αποτελούν έργα αναφοράς στη σύγχρονη βιβλιογραφία του επιστημονικού πεδίου τους, με πολυάριθμες ετεροαναφορές από ομοτέχνους τους, οι οποίες όμως δεν είναι ορατές από τα ευρετήρια της Scopus. Η μονοσήμαντη και αποκλειστική προσφυγή στη συγκεκριμένη βάση ακρωτηριάζει και υποτιμά κατάφωρα την ερευνητική παραγωγή που διενεργείται στις Φιλοσοφικές Σχολές. Ενέχει τον κίνδυνο αθέμιτης ανακατεύθυνσης των ερευνητικών στόχων, ώστε να επιτευχθεί η επιδιωκόμενη «ορατότητα» και προβολή, με περαιτέρω συνέπεια τον ερευνητικό μαρασμό βασικών πεδίων των ανθρωπιστικών σπουδών και αναπόφευκτα τη ραγδαία υποχώρηση της επιστημονικής καλλιέργειας της ίδιας της επίσημης γλώσσας της χώρας μας. Το πρόβλημα δεν αντιμετωπίζεται ουσιαστικά ούτε με την προσθήκη άλλων συναφών βάσεων, όπως η Google Scholar, οι οποίες παρουσιάζουν ανάλογα

προβλήματα αποτύπωσης έργων που δημοσιεύονται στην ελληνική, καθώς δεν καταλογογραφούνται ελληνόγλωσσα επιστημονικά περιοδικά ή επιστημονικές εκδόσεις παρά το υψηλό κύρος τους.

Τα συστήματα μέτρησης, καθώς επιδιώκουν να παράσχουν αντικειμενικά κριτήρια αποτίμησης της ποιότητας του ακαδημαϊκού έργου, χρησιμοποιούνται για να συγκρίνουν και να κατατάξουν, και έτσι να «τιμωρήσουν» ή να επιβραβεύσουν, καθώς συχνά συνδέονται με χρηματοδοτικές πολιτικές. Η σύνδεση αυτή προβλέπεται και από την κείμενη εθνική νομοθεσία, σύμφωνα με την οποία τα στοιχεία που συλλέγονται λαμβάνονται υπόψη για την κατανομή του 20% της συνολικής ετήσιας χρηματοδότησης των ελληνικών Τριτοβάθμιων Ιδρυμάτων.

Τούτων δοθέντων, η Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής καλεί την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης να θεραπεύσει την πολιτική αποτίμησης του ερευνητικού έργου των ανθρωπιστικών επιστημών με πρόσφορους τρόπους, ώστε να συμπεριλαμβάνεται το σύνολο του ερευνητικού έργου που παράγεται και δημοσιεύεται σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά με κριτές, σε διεθνείς συλλογικούς τόμους με κριτές, ανεξαρτήτως της γλώσσας δημοσίευσης, αποφεύγοντας έτσι την αναγωγή σε επιστημολογικά επισφαλή και μεθοδολογικά περιοριστικά κριτήρια που θέτουν οι υπάρχουσες διεθνείς βάσεις δεδομένων. Επείγει να διερευνηθεί η δυνατότητα κατασκευής μιας βάσης «Greek Google Scholar», στον σχεδιασμό της οποίας τα μέλη της Σχολής μας είναι διατεθειμένα να συμβάλουν.

Από την Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής του
Πανεπιστημίου Κρήτης